

verhaal. Meer dan een uiterlijk-litteraire pretentie kan het als z.g. letterkundig voortbrengsel niet hebben, het heeft hoogstens een wat al te zeer toegespitste pretentie van „aardig” en „zeemans-stoer” geschreven te zijn, waardoor de „proletarische fanfaronade” aan het slot van het verhaal eenigszins komisch aandoet, te meer, waar de schrijver in zijn woord vooraf van een zoo geheel andere — kapitalistische! — mentaliteit blijk geeft, hetgeen moge blijken uit het volgende citaat: „Het is zo vreemd alles. Ik heb in die drie weken zoveel leliks ontmoet, zoveel droevig leliks en een grote bitterheid is in mij gegroeid tegen de oorzaken van al die afschuwelijkheid. Maar in de herinnering leeft het sterkst de grote rust en de wijde schoonheid van het zwerven over de eindeloze wateren, ver van de wereld weg, los van het rumoer der steden, eenzaam, als verloren in de ruimte, zo vrij in de gevangenschap van het schip...” Waarlijk, ik weet niet wat rhetorischer is: déze romantiek of het „visschers, vereenigt u!” aan het slot van het boek? R. H.

AART VAN DER LEEUW, *Vluchtige Begroetingen*, Rotterdam, Nijgh en Van Ditmar's Uitgeversmij., 1925.

De naam van Aart van der Leeuw zou, indien de litteraire smaak van boeken lezend en leenend Nederland in de laatste jaren niet aanmerkelijk was gedaald, stellig één der eerste plaatsen innemen op de waardeeringsschaal der publieke opinie, zooals die telken jare door den Nederlandschen Uitgeversbond wordt opgemaakt, en men zou niet anders kunnen doen dan haar gelukwenschen met die keuze, welke niet slechts getuigen zou van goeden smaak, doch ook van een helder inzicht in den geestelijken groei onzer letteren, die stellig van Timmermans, van Heijermans af loopt naar nieuwe samenvattingen, waarmede overigens niet gezegd wil zijn dat de laatste werken van deze auteurs „minderwaardig” zouden zijn; volstrekt niet: ze zijn alleen niet „meerwaardig” ten opzichte van den tijd, waarin zij geschreven zijn, m.a.w. zij zijn door den tijd achterhaald. En wij hebben op het oogenblik dringender behoefte aan een boek, dat perspectieven opent dan aan een dat bevrediging schenkt aan een kortstondig verlangen naar emotie en zekerheid.

Het proza van Aart van der Leeuw is geenszins „modern” — o, dit etiquetteeren! —, al is het bijzonder beeldend en beknopt. Het is niet dynamisch, niet springend, driftig, doch fijn gesneden als een cameo. Misschien nadert men met deze vergelijking het karakter der korte prozastukken, die den inhoud uitmaken van het door Nijgh en van Ditmar buitengewoon verzorgd bundeltje het best. Zij hebben hetzelfde directe, concrete als een cameo, maar ook hetzelfde vreemde, verre, dat weemoed en verwachting onscheidbaar verstrikt, en het geheim onaangetast laat.

R. H.